



נשיקה בכים
תהליכי
פרידה
וקליטה בגן
בימי
הקורונה

”קח את הנשיקה שמור אותה בכים...”

(שלומית כהן אסיף)



מעברים ממרחק:

פתיחת שנת הלימודים תשפ"א מאופיינת בשמחה ובהתרגשות לקראת המעבר וההתחלה החדשה, לצד מגבלות והנחיות, הנובעות מהצורך להגן על כל באי הגן בשל מגפת הקורונה. הימים הראשונים בגן הם מקור להתרגשות לילדים, להורים ולצוות הגן. ימים אלה משאירים חותם לאורך זמן והינם משמעותיים מאוד.

כמו בכל שנה, גם השנה יתקיימו בתחילת השנה תהליכי פרידה, היכרות והסתגלות למסגרת הגן. אתן, הגננות, מכירות ויודעות כיצד לקיים תהליכים אלה במקצועיות וברגישות. בפתח שנה זו נקדיש יתר תשומת לב לתהליכים אלו, בשל פתיחת שנה בצל מגיפת הקורונה. התחלה, אשר מביאה איתה אתגרים כמו פרידה בשער הגן, כניסה לגן חדש ללא עזרת ההורים ובליויי מבוגר לא מוכר.

השנה, נקדיש מחשבה לפעולות ושגרות, שיאפשרו לילדים "להחזיק נשיקה בכיס",

כלומר: כל מה שהגננת וההורים יכולים לעשות לפני הכניסה לגן ועם הכניסה אליו, על מנת להקל את הפרידה מרחוק

במסמך זה נתייחס, בעיקר, לילדים שמבקרים, זו השנה הראשונה בגן. ניתן, כמובן, להשתמש בחומרים אלו גם לשאר הילדים.



לאור זאת נסח מספר עקרונות לתהליך הסתגלות מותאם לתקופה

היכרות של הגננת את הילדים:

- ✂ איסוף נתונים משמעותיים מתוך השיח עם ההורים קריאת השאלון שההורים מילאו
- ✂ התבוננות בילד בחלקי היום השונים, בפעילויות שונות ואינטראקציות עם הילדים והמבוגרים, על מנת ליצור קשר, להכיר אותו, דבר שיקל על ההסתגלות ועל היכולת של הגננת לתת לו מענה מותאם
- ✂ שיח קצר עם כל ילד באופן פרטני או בקבוצה קטנה, במהלך שעות שהות הילדים בגן. השיח יהיה מתעניין ואמפתי לתחושות ורגשות. לדוגמה "אני רואה שאת אוהבת לשחק עם... תספרי לי עם מי עוד את רוצה לשחק? מה הדבר שאת אוהבת לעשות עם ההורים? מה שתית היום בבוקר? מי עזר לך להתלבש בבוקר? וכו'.
- שימוש במגוון כלים ואמצעים - לדוגמא, השיח יכול להיות בעזרת משחק, בובה, תמונות וכו'.
- ✂ יצירה בכניסה לגן - הגננת תעמיד בכניסה לגן שולחן ציור/מדבקות וכו'. הילד והוריו יכינו ציור עבור הגן. הילד יכנס לגן עם ציור שהכין



שמירת הרצף:

✂ הלמידה בגיל הרך מתרחשת באמצעות משחק, הנאה, חוויות אותן חווה הילד ואינטראקציות בין אישיות. נרצה ליצור רצף בין חוויות הילד, המתרחשות בבית לבין חוויות הילד המתרחשות בגן באמצעות: סיפורים, בובות, משחקים ושירים מוכרים וכו'

✂ פעולות של הגננת והצוות ליצירת רצף זה יגבירו את תחושת ביטחון של הילד ויגרמו לתחושה של שיתוף פעולה בין הבית לגן וכן לתחושה של: "אני אגיע לגן שיש בו משהו שאני מכיר ואוהב", כך הילד ידגיש כי הגננת והצוות כבר מכירים אותי

✂ יצירת רצף בין פעולות טרום תחילת השנה אותן תעשה הגננת יחד עם צוות הגן כמו לדוגמה:
הכנת סרטון - הסרטון יכלול קטע בו הגננת והצוות יספרו על עצמם, תופיע עם מסיכה וללא מסיכה, תראה את מבנה הגן, תספר על המגירה האישית של כל ילד, תראה מסלול לכניסה לגן, תשיר שיר, תספר סיפור

✂ אפשר להקריין את הסרטון במהלך הימים הראשונים בגן, כדי ליצור חיבור בין הציפיות לבין מה שקורה בגן בפועל...
שאלות לדוגמא: מה חשבתם לפני שהגעתם לגן? האם מה שחשבתם אכן קורה?



✂ חזרה ושגרה - חזרה על השיר / סיפור / שיח עם בובות יד בימים הראשונים לתחילת השנה אפשר לחזור על ההקרנה כטקס, אשר ייצור רצף ושגרה בגן

✂ קבלת הילדים ביום הראשון ללימודים עם הבובה שהשתמשה בה בסרטון

✂ חפץ מעבר - כדאי לאפשר לילד להביא חפץ מעבר לימים הראשונים. חפץ מעבר נותן תחושת ביטחון, מפחית חרדה ויוצר קשר בין המוכר לחדש

✂ שיתוף - שיתוף הילדים בסדר יום הגן, מה יהיו הפעולות, את מי יפגשו

✂ שימוש בדברים מוכרים לילד - תמונה של הילד, של חיית מחמד, של פינה בבית, הקלטה קולית של מישהו קרוב, פתק בתיק האוכל, יכולים לסייע לילד להרגיש יותר בטוח ונינוח

✂ פינת משק הבית עם חפצים ביתיים כמו לדוגמה טלפון - אפשר לשוחח עם אמא, אבא, סבתא, סבא, אח וכו'

פיתוח תחושת המסוגלות:

חשוב לחבר את הילד לכוחות שלו באמצעות הצלחות קטנות אותן צבר במשך היום וכן לסייע לו להבין את היכולות שלו ומידת ההשפעה שלו על ההצלחה. לדוגמא:

✂ הגננת תחלק לכל ילד מדבקת לב ותשאל את ילד על הצלחה שהייתה לו במשך היום, חשוב להזכיר לו את הצלחותיו ותשבח אותו עליהן - התנהגות עצמאית, יוזמה, הצליח להירגע, פניה אל הצוות, משחק

✂ מחמאה לאורך זמן השהות בגן - גם אם הילד מתקשה או אפילו בוכה, הגננת תיתן לו מידי פעם חיזוק כמו "איזה יופי הצלחת לצייר, אני רואה שאתה מצליח למצוא את הבקבוק שלך" וכו'

אני נכנס לגן בלי בלגאן... - שיח: איך אנחנו יכולים להיות ולהסתדר בלי אבא ואמא בגן? מה עוזר לנו? מי עוזר לנו? אני גדול/ה...

הטמעת שיח רגשי בגן:

בשיחות בימים הראשונים חשוב לתת מקום למנעד הרגשות, להיות סבלניים לקצב האישי של הילדים ושליך, הגננת. סבלנות ורגישות יסייעו לך לשמור על עצמך, לסייע לילדי הגן ולבסס התחלה טובה ומיטיבה.

הגננת תשתף ברגשותיה - "אני מתרגשת" / "שמחה" / "מחכה לכם בקוצר רוח" / "סקרנית להכיר אתכם" / "הבוקר, לפני שהגעתי הרגשתי" ... וכו'. באופן זה, הגננת והצוות יהוו דוגמא (מודלינג) לשיח על רגשות ותחושות.

מדי בוקר כל ילד יקבל מדבקה (אפשר מדבקת לב) ויספר מה שלומו הבוקר, מה ירצה לעשות היום.

במפגש סוף יום כל ילד ויספר מה שלומו - מה היה נעים בגן, עם מי היה נעים לשחק... עם מי ירצה לשחק מחר וכו'. אם יש צורך, אפשר להשתמש במחזקים כמו מחמאה, מדבקה, מדליה וכו'.

הגננת תשתמש בתמונות של ילדים עם הבעות פנים, המביעות רגשות שונים ויחד עם הילדים ישימו את הרגש ויספרו איפה ומתי הרגישו ככה, באיזו סיטואציה עם מי וכו'.

חוזרים לגן ערכת תמונות לחץ כאן <<

ריטואלגן - הגננת תייצר טקס - ריטואל המאפשר שיח רגשי בבוקר, בסיום היום, כמו לדוגמה הילדים יספרו לבובה - מה שלומי הבוקר? נעשה פרצוף של רגש (שמח, עצוב, מתרגש וכו')

"תיאורי מקרה" - ילד אחד התקשר אלי בערב וסיפר לי ש... לילדה אחת היה ממש קשה - בואו ניתן לה עצות...

רעיונות נוספים לפיתוח שיח רגשי:

סיפורים על ילדים שנפרדו מההורים ✂



סיפורים וספרים על פרידות ✂

דוגמא:

נשיקה בכיס / שלומית כהן אסיף ✂
השיר "נשיקה בכיס" מאפשר
הזדהות עם מצב רגשי ושיח רגשי
מתווך על ידי הגננת.

"ליאור בכה כשאמא הלכה" מאת ✂
שולה מודן, 1987,
בעקבותיו ניתן לשאול
"אם היית הגמד מרגיע גיע, איך היית
מרגיע את ליאור?", איך הגמד המרגיע
גיע יכול לעזור לך?"

שיתוף הילדים בשאלות כגון: "מה
הייתם מציעים לילד בשיר כדי
להתגבר?",

או "באילו מקרים נוספים יכול הילד
להוציא את הנשיקה מהכיס?"
בעקבות השיח אפשר לזמן לילדים
חומרי יצירה וליצור "כיסים". הילדים
יוכלו לבחור דמויות שאליהן ישלחו
נשיקות מתוך הכיס - אימא, אבא,
חבר טוב, סבתא, סבא ועוד

זוהי רק ההתחלה - תחילת שנת ✂
הלימודים (קובץ מצורף בנפרד)

